

Hvordan gi perorale legemidler til barn – hva bør du vite?

Hva bør en farmasøyt kjenne til – og hva kan du gjøre?

Å gi legemidler til barn kan i mange tilfeller være en prøvelse, og som farmasøyt er det viktig å gi foreldrene gode råd for hvordan barnet skal få i seg legemidlet. Avhengig av alder på barnet kan det også være hensiktsmessig å gi noe informasjon til barnet.

Generelle råd til foreldre

- Fortell barnet hvorfor og hvordan legemidlet skal tas. Vær ærlig – ikke prøv å lure barnet slik at h* n mister tilliten.
- Lag en avtale med barnet: Voksne bestemmer at barnet skal ta legemidlet, mens barnet bestemmer noe rundt medisineren; for eksempel sitte på fanget, i sofaen, type drikke osv.
- Ha faste rutiner: Gi til omtrent samme tid hver dag. Unngå at barnet er overtrøtt, da er det lett at barnet motarbeider deg.
- Prøv å lede oppmerksomheten bort fra det vonde gjennom lek, for eksempel ved at barnet gir liksom-medisin til bamsen eller foreldre.
- Unngå å avbryte en leksituasjon for å gi legemidlet, prøv heller å utnytte leksituasjonen.
- Premier i etterkant (klistremerker, lese bok, aktivitet).

Praktiske råd

- Bruk hensiktsmessige måleredskaper (medisinbeger, sprøyte m.m.).
- Gi legemidlet langs innsiden av kinnet og et stykke bak i munnen, da unngås smaksløkene på tungen.
- For noen barn kan tablettvertrekk være et fint hjelpemiddel for å svelge tabletter.
- La spedbarn halvt sitte når du gir legemidlet.
- Skal barnet svelge kapsler/tabletter, kan en bruke et sugerør eller en flaske med tut for å gi væsken det skal svelges ned med. Dette former munnen slik at det er enklere å svelge tablett/kapselen.

Legemidler i mat

For noen barn kan det være aktuelt å gi legemidlet sammen med litt mat, enten for å lette svelging eller for å maskere smak. Syltetøy, yoghurt og halvfast mat kan brukes. Legemidlet skal blandes i en liten mengde mat (for eksempel på en skje). Husk at barnet skal få i seg hele mengden. Bruk gjerne en ny type smak på syltetøyet/yoghurten, slik at barnet ikke begynner å assosiere favorittsyltetøyet med den bitre smaken av legemidlet. Ikke bland legemidler med essensiell mat, slik som melk, da barn lett kan nekte å ta mer av dette hvis det smaker annerledes. Legemidler skal IKKE gis i tåteflaske, det vil potensielt få barnet til å ikke ta tåteflaske lengre, samt at man ikke vet hvor mye av legemidlet barnet har fått i seg dersom barnet ikke drikker opp alt.

Hvordan kan farmasøyter bidra?

- Gi råd til foreldrene om hvordan gi legemidlet. Del ut skriftlig informasjon fra apoteket eller fra legemidtilbarn.no.
- Barn har ofte behov for en delmengde av en legemiddelform, for eksempel 1/4 tablett. Gi informasjon om hvordan gi riktig dose, og vis gjerne med egnet måleredskap. Kontroller dosen opp mot oppslagsverk og barnets vekt.
- Er barnet med på apoteket, gi muntlig informasjon til barnet også (aldersavhengig).
- Vær nysgjerrig på hvordan ungdommen tar sine faste legemidler, og hva som er viktig for h* n. Gi råd og legemiddelinformasjon i direkte dialog med ungdommen selv.

FAKTA OM SMAK

Mange legemidler smaker bittert, og det kan være vanskelig å maskere. Barn foretrekker salt og søtt fremfor andre smaker, og misliker bitterhet sterkere enn voksne. Både sukker og syre blir brukt for å maskere bitterheten, men kan gi problemer med karies. Ved kortvarig bruk aksepteres oftest innhold av sukker, men det bør unngås hvis mulig ved langvarig bruk. Ved dosering morgen og kveld pusses tennene etter inntak av sukkerholdig legemiddel.

Vil du vite mer?

www.koble.info

KOBLE – Kunnskapsbasert oppslagsverk om barns legemidler, inneholder evidensbasert informasjon om dosering og bruk av legemidler til barn, og finansieres av Helse- og omsorgsdepartementet. Under fanen Fagstoff omtales ulike tema om legemiddelbruk hos barn.

www.legemidtilbarn.no

Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn arbeider for at legemiddelbehandling til barn skal være hensiktsmessig og trygg, og i størst mulig grad basert på dokumentert kunnskap. Nettsidene deres inneholder mye nyttig informasjon for helsepersonell og foreldre/barn, som for eksempel hvordan man håndterer uttak av deldose som er svært vanlig at barn har behov for (retningslinjen MAMBA).

TEKST: Kari Christiane Fougner Bjerknes, klinisk farmasøyt, Sykehusapotekene Oslo / KOBLE / Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn